

ھەرئىمى كوردستان - عىراق
ئەنجومەنى نىشتمانىي
كوردستان - عىراق

پروژەكۆلەكان

39

سالى / 2007 – بەرگى سى و نو

چاپى يەكەم / سالى 2007

پىرىست

- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (25) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – يەك شەممە 2007/1/7 ن 5
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (26) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/1/8 ن 37
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (27) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – يەك شەممە 2007/1/14 ن 63
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (28) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/1/15 ن 117
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (1) ى نانسايى خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/1/24 ن 125
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى دەستپىك خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/3/13 ن 171
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (1) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/3/26 ن 181
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (2) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/3/27 ن 235
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (3) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/4/2 ن 279
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (4) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/4/3 ن 317
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (5) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/4/4 ن 343
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (6) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/4/10 ن 385
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (7) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/4/11 ن 445
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (8) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – شەممە 2007/4/14 ن 549
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (9) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/4/16 ن 577

ھونەرسازىيەگە لە كاريكى ھونەرسازىيى دىكەوۋە ۋەرگىرايى كە بە ھوكمەكانى ئەم ياسايە پارىزاو بوو بىت، ئەوا دانەرى كارى يەكەم بە ھاوبەش لە قەلەم دەدرىت لە دانانى كارە نوپىيەگەدا.

ماددەى ھوتەم: دانەرى كارى ھونەرسازىيى (سىنەمايى، يان شانۆگەرى، يان تەلەفزيۇنى يان رادىيۇيى...ھتد)، ئەو كەسەش كە دىالۆگەكەى (ھىوار)ى كىرۋەو، ئەوھش كە دىالۆگ (ھىوار)كەى بۇ دانەو، ئەوھش كە دەريھىناو: ھەموويان پىكەوۋە مافى پىشاندانى موصننەفەكەيان ھەپە، لەمەدا، نە خاۋەنى كارە ئەدەبى، يان فىكرى، يان زانستىيەكە كە ئەم كارە لى ۋەرگىراو ۋ، نەدانەرى مۇسسىقاكەش مافى نارەزايان نىيە، بە مەرجى ئەو پىشاندانە لە مافى ئەم دوو كەسەى دوايىن لاندات كە بەسەر دانانى كارەكە ۋ دانانى مۇسسىقاكەوۋە دەيانكەوۋى ۋ، زىاننىش لە ناوبانگىان نەدات. ھەريەكەش لە دانەرى بەشە ئەدەبى ۋ بەشە فىكرى ۋ بەشە زانستى ۋ بەشە مۇسسىقىيەكەش، مافى لەو كارە ھونەرسازىيەدا ئەوھىيە كە بەشەكەى خۇى لە رىگايەكى دىكەى غەيرى سىنەما يان تەلەفزيۇن يان شانۆ يان رادىيۇيىيەوۋە بلاۋبكاتەوۋە - ئەگەر جۆرە رىككەوتنىكى دىكەيان لە نىواندا نەبوۋىيى ..

ماددەى ھەشتەم: ئەگەر يەككىك لەوانەى كە بە ھاوبەشى كاريكى ھونەرسازىيى سىنەمايى، يان شانۆيى، يان رادىيۇيى، يان تەلەفزيۇنى دادەننن رازى نەبوو بەشە تايبەتەكەى خۇى تەواو بكات، ئەوۋە رىگا لە ھىچ كام لە بەشداربوۋەكانى دى ناگرى، كە بەشە نىوۋەچلەكەى ئەوھش بەكاربەھىنن، بە مەرجى مافى دانەرى موصننەفە فىكرى يان ئەدەبى يان زانستىيەكە كە لەو بەشەدا دەيكەوۋى، پىشپىل نەكرى، چونكە لە دانانەكەدا ھاوبەشى كىرۋەو.

بەرىز سەرۋكى ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، پىرۆژەيەكى گىرنگە ئاراستەى لىژنەى ياسايى ۋ لىژنەى رۇشنىبىرى ۋ لىژنەى مافى مەرفۇ ۋ گشت ئەندامان دەكرىت، بەنىسبەت لىژنەكانەوۋە بۇ نووسىنى راپۇرت، بەنىسبەت ئەندامانەوۋە خۇ نامادە كىرەن بۇ موناقتەشەكەى، خالى دە لە بەرنامەى كارى ئەمپۇمان خويىندنەوۋەى يەكەمى پىرۆژەى بىپارى رىكرتنى كاركرەن بە بىپارى ژمارە (1631) لە 1980/10/30، ژمارە (1133) لە 1982/9/2 ئەنجومەنى سەركرىدەتەى شۇرشى ھەلۋەشاۋە لە لايەن كاك تارقەوۋە دەخويىندىتەوۋە.

بەرىز طارق محمد سعيد جامباز:

بەرىز سەرۋكى ئەنجومەن.

بۇ/ بەرىز سەرۋكايەتى ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستان - عىراق

ب/ پىرۆژەى ياسايى

سلاۋ ۋ رىز.

ئىمەى ژمارەى ياسايى لە ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستان پىرۆژەى ھاوپىچمان بەناۋى پىرۆژەى ياساى رىكرتنى كاركرەن بە بىپارى ژمارە (1631) لە 1980/10/30، ۋ، ژمارە (1133) لە

پروتۆكۆلى دانىشتنى ژماره (4)

سى شەممە رېكەوتى 2007/4/3

كاتزمير (10،30)ى سەر لە بەيانی رۆژى سى شەممە رېكەوتى 2007/4/3 ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستانى عىراق بە سەرۆكايەتى بەرپىز عدنان رشاد مفتى سەرۆكى ئەنجومەن و، بە ئامادەبوونى بەرپىز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەرگوكى) جىگرى سەرۆك و، بەرپىز فرست أحمد عبدالله سكرتيرى ئەنجومەن، دانىشتنى ژماره (4)ى خولى دووهم، سالى (2007) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىي حوكمەكانى برگه (1)ى مادده (20) لە پىرۆى ناوخوى ژماره (1)ى ھەموارگراوى سالى 1992ى ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستانى عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەن برپاردرا دانىشتنى ژماره (4)ى خولى گریدانى يەكەمى سالى سىيەمى خولى ھەلبژاردنى دووهمى پەرلەمانى كوردستان – عىراق، بەرنامەى كار بەم شىوہىە بىت:

1- دانانى ئەندامى پەرلەمان بەرپىز كريم مجيد شريف لە لیژنەى كاروبارى دارايى و ئابووورى، لیژنەى

كشتوكال و ئاوډيرى لە جىگای ئەندامى پەرلەمانى دەست لە كارکيشاو بەرپىز رفعت عبدالله ھمەرەش.

2- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای راگرتنى کارکردن بە برپارى ژماره (1631) لە

1980/10/30، برپارى ژماره (1133) لە 1982/9/2ى ئەنجومەنى سەرکردايەتى شۆرشى ھەلۆشاو،

كە لەلايەن ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتمانى كوردستانى عىراق پيشنياز كراو.

3- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای لیبوردن كە لایەن ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتمانى

كوردستانى عىراق پيشنياز كراو.

4- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای وەرزش و لاوان كە لە لایەن ئەنجومەنى وەزیرانى ھەريمی

كوردستانى عىراق بە ژماره (13) سالى 1980 لە 2006/12/11دا بۆمان ھاتوو.

بەرپىز سەرۆكى ئەنجومەن:

بەناوى خواى گورەو مېھربان.

ئەندامانى بەرپىز قەرار بوو ئەمپۆ دانىشتنەكەمان سەعات (10،30) دەست پى بکات، بەلام دواى دەخەين

سەعات و نيويك لەبەر ئەوہى خەبەرپىكى ناخوش ھەيە، چونكە ئەندامى پەرلەمان شەعبان تووشى

حاديسەى سەياره بوو، سەيارەكەى تەقیتەوہو خوى لە بەنزيخانەش داوہ، خەبەر ھەيە كە دەلین وەفاتى

کردووہ، ئىنشائەللا راست نيیە، ئەگەر راست بىت ئەوہ جەلسەكەمان دوا دەخەين تا دوو شەممەى داھاتوو،

ئەگەر راستيش نەبىتن سەعات و نيويكى تر دادەنیشين و كۆدەبينەوہ لیرە، زۆر سوپاستان دەكەم بەخیر

بىن.

دانیشتنی دووهم

به پڕێز سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌ن:

به‌ناوی خوای گه‌وره‌و میهره‌بان.

به‌ناوی گه‌لی کوردستان دانیشتنه‌که‌مان ده‌که‌ینه‌وه، سه‌ره‌تا ئه‌و خه‌به‌ره‌ راست ده‌که‌ینه‌وه که پێشتر داوامان کرد جه‌له‌سه‌که‌مان دوابخه‌ین، خۆشبه‌ختانه ئه‌ندام په‌رله‌مانی کوردستان کاک شه‌عبان سه‌لامه‌ته، خه‌فیف بریندار بووه، یه‌ک له پێشمه‌رگه‌کانی شه‌هید بووه، دوو، سی‌گه‌سی تریش بریندارن ئینشائه‌للاً چاک ده‌بنه‌وه، داوای شیفای بۆ کاک شه‌عبان و برینداره‌کان ده‌خوازین به‌ حادیه‌سی سه‌یاره‌ی ریگا بووه، ئه‌لحمدلله سه‌لامه‌ته ئینشائه‌للاً چاک ده‌بنه‌وه، به‌ زووترین کات ده‌گه‌رپێنه‌وه په‌رله‌مان و بۆ ئه‌نجامدانی کاره‌کانیان، به‌رنامه‌ی کاری ئه‌م‌پۆمان:

به‌پێی حوکمه‌کانی بره‌گه‌ یه‌کی ماده‌ 20 له پیره‌وی ناوه‌خۆی ژماره (1) هه‌موارکراوی سالی 1992ی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق، ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌ن بپاری دا به‌رنامه‌ی کاری دانیشتنی ژماره (4) خولی دووهمی هه‌لبژاردن له‌کاتی (12,30)ی پێش نیوه‌رۆ رۆژی سی‌شهمه‌ ریکه‌وتی 2007/4/3 به‌م شیویه‌ بێت:

1- دانانی ئه‌ندامی په‌رله‌مان به‌پڕیز کریم مجید شریف له‌ لیژنه‌ی کاروباری دارایی و ئابووری، لیژنه‌ی کشتوکال و ئاودیاری له‌ جیگای ئه‌ندامی په‌رله‌مانی ده‌ست له‌ کارکێشاو به‌پڕیز رفعت عبدالله حمه‌ره‌ش.

2- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای راگرتنی کارکردن به‌ بپاری ژماره (1631) له 1980/10/30، بپاری ژماره (1133) له 1982/9/2ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکرده‌یه‌تی شوێشی هه‌له‌وه‌شاوه، که له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق پێشنیاز کراوه.

3- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای لێبوردن که له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق پێشنیاز کراوه.

4- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای وه‌رز و لاوان که له‌ لایه‌ن ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستانی عێراق به‌ ژماره (13) سالی 1980 له 2006/12/11 دا بۆمان هاتوه.

خالی یه‌که‌م/ به‌نیه‌سه‌ت دانانی ئه‌ندامی به‌پڕیز کریم مجید شریف له‌ لیژنه‌ی دارایی و ئابووری و لیژنه‌ی کشتوکال، به‌نیه‌سه‌ت لیژنه‌ی یه‌که‌مه‌وه، ده‌یخه‌مه‌ ده‌نگدانه‌وه، کۆ رازییه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، که‌س ئیعتیازی هه‌یه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، به‌ کۆی ده‌نگ وه‌رگیرا، به‌نیه‌سه‌ت کاک کریم مجید شریف بپێته ئه‌ندام له‌ لیژنه‌ی کشتوکال و ئاودیاری له‌ جیگای ئه‌ندامی په‌رله‌مانی ده‌ست له‌ کارکێشاو به‌پڕیز رفعت عبدالله حمه‌ره‌ش، بۆ ئه‌م لیژنه‌یه‌ش ده‌یخه‌مه‌ ده‌نگدانه‌وه، کۆ رازییه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، که‌س ئیعتیازی هه‌یه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، به‌ کۆی ده‌نگ وه‌رگیرا کاک که‌ریم ده‌بپێته ئه‌ندامی هه‌ردوو لیژنه‌که، ئومید ده‌که‌ین سوود به‌خش بێت و لیژنه‌کانیش سوودی لێ وه‌رگیرن و سوپاسی ده‌که‌ین.

داوا له ئەندامانی راسپێردراو له لیژنە یاسایی دەکەم بێن له شوێنی خۆیان دانیشن، بەخێر هاتنی بەرپێز مامۆستا سەعد دەکەین وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، کە لەگەڵماندا بەشدارە لەو کۆبوونەوهیە زۆر بەخێر بێن سەرچاوان، داوا له لیژنە یاسایی دەکەم پرۆژەکه بخویننەوه، فەرموون.

بەرپێز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای لیژنە یاسایی بە کوردی کاک کەریم بەحری دەیخویننیتەوه لەسەر پرۆژە یاسایی راکرتنی کارکردن بە هەردوو بڕیاری ژمارە (1631) و (1133) له سالانی 1980 و 1982 کە له ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرشێ هەلۆهشاوه دەرچوو.

بەرپێز کریم بحری عبدالله:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بۆ/ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان – عێراق

ب/ راپۆرتی لیژنە یاسایی

لیژنەکەمان هەلسا بە لیکۆلینەوهی ئەو پرۆژە بڕیارە کە هەر دوو بڕیاری ژمارە (1631) ی رۆژی 1980/10/30 و ژمارە (1133) ی رۆژی 1982/9/2 ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرشێ هەلۆهشاو له کوردستاندا له کار دەخات، کە پاش خویندنهوهی یەگەمی له پەرلەماندا رۆژی 2007/3/27 بۆمان رەوانە کراوه، دواي گەفتوگۆ و راگۆڕینەوهش لیژنە راپۆرت و راسپاردە خۆی له بارەیهوه به کۆی دەنگ وەك ئەمە ی خوارەوه پێشکەش دەکات:

لیژنە یاسایی سەر له بەری پرۆژەکه تەئید دەکات، چونکە ئەو دوو بڕیارە له بارودۆخی جەنگی نەگەبەتی عێراق – ئێراندا دەرچوونەوه هۆکارو هەلۆمەرجی سەپاندنیان نەماوهو ئەو سزایانەش کە تێیاندا هاتوون، لەگەڵ گەورەیی ئەو (جورمە) له بارودۆخی ئاساییدا هیچ عەدالەت و هاوسەنگییهکیان تێدا نییه.

تکایە ئاگاداری بفرموون و دەقی ئەسلی پرۆژەکه و رای لیژنە یاسایی له بارەیهوه بخەنە بەردەم ئەنجومەن بۆ وتووێژکردن و دەربرینی رای گونجاو لەسەری. لەگەڵ رێزماندا.

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تۆزیک تەوزیح بدە بۆ ئەوهی مادده به مادده موناقلەشە بکەین.

بەرپێز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەکاتی جەنگی عێراق و ئێرانەوه به هەردوو بڕیاری ژمارە (1631) له 1980/10/30 و، ژمارە (1133) له 1982/9/2 ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرشێ عێراق هەلۆهشاوه (مجلس قيادة الثورة المنحل) سزای تاوانی دزی کە له ماددەکانی (440 و 441 و 442 و 443) له یاسای سزاکانی عێراقدا

ھاتووہ کرد بہ سزای لہ سیداردان، واتا (اعدام) بہھوی بارودوخی جہنگہوہ، بہلام دواى جہنگہگان پیویستہ ئہو برپارانہ ھہلبوہشینہوہ، چونکہ ھوکارو دوخہکہ نہماوہو، سزاکانیش لہگہل بارودوخی وەزعی ئیستای کوردستاندا ناگونجیت، لہبەر ئوہ لیژنہی یاسایی ئہو پروژہبہی نامادہ کرد و پیشکەشی پەرلہمانی کرد، ھیوادارین برادہران پاش ئوہی ئہو مولاہزاتانہی کہ پیشکەشمان کرد پشتگیریمان لی بکەن و پەسندی بکەن، زۆر سوپاس.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەلێ شوکریە خان فەرموو.

بەرپز د. شوکریە رسول ابراھیم:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای من بەرامبەر راپۆرتی لیژنہی یاسایی، کہ دەلیت لیژنہی یاسا سەر لہبەری پروژہکە تەئید دەکات، وشە تەئید دەکات بە رەئی من جوانترہ بلێ بەلاوہی دەنیت، یەعنی رەفزی پروژہکە ی مەجلیسی قیادہی سەورہی کردووہ، جا لیرہ کہ دەلیت تەئید دەکات، یەعنی چی تەئید دەکات، پروژہکە خوێ لہسەرہوہیہ.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

پروژہکە تەئید دەکات کہ لہ لایەن ئەندامانی پەرلہمان تەقدیم کراوہ بۆ ئیلغا کردنی ئہو قەرارہ، زۆر وازیحہ، تەقریری نووسبووہ لہسەر خودی راپۆرتی ئہو لیژنہیہ، با بلێن ئہو ئەندامانہی پەرلہمان داوایان کردووہو ئیمزایان کردووہ، پروژہیہکیان تەقدیم کردووہ بۆ ئیلغا کردنی ئہو قەرارہی مەجلیسی قیادہی سەورہی لہوناجوو، ئہوان تەئیدی ئہو پروژہیہ دەکەن کہ لہ لایەن ئەندامانہوہ ھاتووہ، بۆیہ زۆر وازیحہ، ئہگەر خالی نیزام نییہ لہسەر خالی یەکەم موناقتەشہ دەکەین، کێ قسە ی ھیہ لہسەر خالی یەکەم فەرموو کاک بەلێن.

بەرپز حمد عبداللہ محمود (بەلێن):

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

بہ رای من لہ ماددہی یەکەم نووسراوہ راگرتنی کار پی کردن (ایقاف العمل) بہ برپارہکە، ئایا ئیمہ ھەئیدہوہشینہوہ، یان ئیلغای دەکەین، یان بەس رایدہگرین، یەعنی ئہگەر ھەلوہشانہوہیہ دەبیت ئہو کہ لیمہیہ بگۆرین، لہبەر ئوہ من داوا دەکەم ھەر ئیلغا بکریت، نہک راگرتن بیت (ایقاف العمل)، یەعنی جاریکی تر ئیمکان ھەیہ بگەرپینہوہ سەری.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئہگەر برپارہکە تەنیا بۆ ھەریمی کوردستان بوایہ ئیلغامان دەکرد، بہلام کہ بۆ ھەموو عیراقہ بەشی خۆمان رایدہگرین، ئوہ دەبیت ئەنجومەنی نوینەرانی عیراق ئیلغای بکاتن، بۆیہ راگرتنہکە راستہ، کاک خورشید فەرموو.

بەرپرز خورشید سلیم شیڤه:

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

ئیمه له‌مه‌ودوا هه‌ر قه‌رارێک که ده‌مانه‌وێت گۆرانکاری، یان راگرتن، یان ئیلغای بکه‌ین هی مه‌جلیسی قیاده‌ی سه‌وره نه‌سی قه‌راره‌که بنووسریته‌وه، چونکه ئه‌وه موخته‌سه‌ره نازانین نه‌سی قه‌راره‌که‌ی ئه‌وان چۆنه، هه‌ر ئه‌و قه‌راره‌ی که ده‌مانه‌وێت رایبگرین، یان ئیلغای بکه‌ین بنووسریته‌وه تا ته‌فاسیله‌که‌ی بزانیین، چونکه نه‌نووسراوه.

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

به‌ئێ باشه، کاک عونی ته‌وزیجی کرد، به‌لام فه‌رموو کاک عونی.

بەرپرز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

قرار مجلس القيادة الثورة المرقم (1631) في 1980/10/30

يتضمن تشديد عقوبة مرتكبي الجرائم المنصوص عليها في المواد (440) والفقرتين رابعا وخامسا من المادة (443) من قانون العقوبات الى الاعدام.

قرار مجلس القيادة الثورة المرقم (1133) في 1982/9/2

يتضمن تشديد عقوبة مرتكبي الجرائم المنصوص عليها في المواد (441 و 442) والفقرات اولا وثانيا وثالثا من المادة (443) من قانون العقوبات.

ئه‌و دوو قه‌راره ته‌شیدی عقوبه‌ی ئه‌و جه‌رمانه ده‌کریت که له ماده‌کانی (440 و 441 و 442 و 443) ده‌کریت، وهختی هه‌ری عی‌راق وئیرانی عقوبه‌کانیان کرده ئیعدام بۆ زه‌بت کردنی حالاتی دزین، ئیستا زروفه‌که گۆرا، هه‌رب نه‌ما، کوردستان له ئارام دایه، ئه‌و عقوبه‌یه زۆر تونده به‌نیسه‌بت جه‌ریمه‌کان که ده‌کریت له کوردستان، واتا پرۆژه‌که ئه‌وه ته‌ئید ده‌کات حاله‌ته‌که بگه‌ریته‌وه بۆ وه‌زعی ته‌بیعی خۆی، پێش ئه‌و ته‌عدیلاتانه‌ی که به‌سه‌ری هاتبوو، زۆر سوپاس.

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ندیك شكایه‌ت و مو‌عاناتی هه‌ندیك زیندان هه‌یه، که بۆ په‌رله‌مان هاتوو، له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی به‌ ئه‌و ماده‌یه حوکم دراوون به‌ ئیعدام، ماده‌که‌ش هه‌ندیك حالاتی دزی، له‌سه‌ر دیوار بازی دابوو، یان قفلی شکاند بێت له‌کاتی دزینه‌که به‌پێی ئه‌و قه‌راره‌ی مه‌جلیسی سه‌وره ئیعدام ده‌کریتن، ره‌نگه‌ دزیه‌که زۆر شتیکی خه‌فیف بێتن، نرخه‌که‌ی با‌ی سه‌د دینار نه‌بوو بێت حوکمی ئیعدامی دراوه، ئه‌گه‌رچی ته‌نفیز نه‌کراوه، شکایه‌تیان کردوو، که ئه‌م قه‌راره قه‌راریکی زۆر موجحیفه، زۆر تونده، چه‌ند سالیشه ئه‌و حوکمه هه‌ر له زیندانه، ده‌ سال زیاتریشه حوکمه‌که دراوه ته‌نفیز نه‌کراوه، له‌به‌ر ئه‌وه ئه‌و مه‌وزوعه له خاله‌که‌ی تر با‌سی ده‌که‌ین، فه‌رموو.

بەرپىز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

زياتر بۇ ئەو تەۋزىجە كاك عەونى داى حەددى ئەعلاى عقوبە لە قانونى عقوبات بەنيسبەت ئەو فەقەرەتەنەى كە كاك عەونى ئىشارەى پىدا لە ماددەكانى (440 و 441 و 442 و 443) حەددى ئەعلاى عقوبەكەى لە دە سائەو تا سجنى موئەبەد بوو، ئەو دوو فەرارە تەشديدى كردو حەددى ئەعلاىكەى كرده ئىعدام، ئىستا دەيگەرپىننەو دەۋخى جاران حەددى ئەعلاى عقوبە دەبىتە بەينى دە سال و بەينى سجنى موئەبەد، بەنيسبەت ئەو ماددانەى كە كاك عەونى ئىشارەتى پىدا، زۆر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئەگەر كەس قسەى نيە، ئەو ماددەى دەخەمە دەنگدانەو بە رەئى لىژنەى قانونى كە تەئىدى دەكەن بۇ ئىلغا كردنى، كى لەگەل ئەوئە بۇ ئىلغا كردنى دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، كى موئەتەريزە دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، بەكۆى دەنگ وەرگىرا، تكايە ماددەى دوووم.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ماددەى دوووم: دووبارە كار بە سزاكانى دەقنوس لە ماددەكانى (440) و (441) و (442) و (443) لە ياساى سزاكانى ژمارە 111 سالى 1969ى ھەمواركارا دەكرى پىش ئەوئە ئەو دوو ھەموار كاراۋە ئامازە پىكاراۋەى كە لە ماددەى يەكەم لەم ياساىدە ھەبوو كارى پىكاراۋە.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئەمەش ھەر تەكمىلەى ئەوئە، ئەوت راگرت، قانونە ئەساسىەكە كار پى دەكرىتەو، وابزانم قسەىكەى ئەوتۆى لەسەر نيە، دەيخەمە دەنگدانەو، كى لەگەل ئەو ماددەى دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، كى لەگەلدا نيە دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، بە كۆى دەنگ وەرگىرا، تكايە ماددەى سىيەم.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ماددەى سىيەم: حوكمەكانى ئەم ياساىە لە كىشەو داواكانى قۇناغى لىكۆلنەو دادگايى كردن، يان ئەوئە بىپارى بىپرى بۇ دەرجوۋە دەكرىتەو، يان ھىشتا پلەى بىپرى وەرئەگرتوۋە. بە ھەرەبىەكەشى:

المادة الثالثة: تسري احكام هذا القانون على القضايا والدعاوى التي في مرحلة التحقيق او المحاكمة او التي صدر فيها قرار نهائي لم يكتسب درجة البتات.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

پىش ئەوئە قسەى لەسەر بىكەين و گىتوگۆى لەسەر بىكەين، من دەمەوئە لىژنەى قانونى بۇمان روون بىكاتەو، ئىمە مەبەستمان ئەوانەى حوكمى ئىعدام دراۋن بىانگىرئەو، ئەوئە دەئىت (لەم يكتسب درجة

البتات)، يه عنى ئۇ قەرارە ئۇ كەسانە بىگىرئەوۋە بە قەرارى مەجلىسى قىيادى سەورە حوكمى ئىعدام دراۋن، ئىمە دەمانەوئىت ئۇ عقوبەيە لاجىيئتن قەراراتى كۆنەكە بىيانگىرئەوۋە ئۇ دەرەجەى ئىكتىسابى بەتاتە چۆنە، كاك شىروان فەرموو.

بەرپىز شىروان ناصىح حىدرى:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئۇ مەوزوعەى جەنابت دەلىيى بە تەسەورى من بەو قەرارە عىلاج ناكىرئتن، ئەمانە قەرارى مەحاكەمە، دەرچوۋە، ئىكتىسابى دەرەجەى قەتەى كىردوۋە، بە قەناعەتى من لەو قەرارە عىلاجى ناكىرئت، زۆر سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك عەونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال سەيد بىراز:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

مەحاكىمى كوردستان ئۇ قەراراتانەيان راگرتوۋە، ھەتا ئىستا عقوبەى ئىعدام وەلەو قانۇنەكە مەجالى ھەيە، بەلام نەيان كىردوۋە، ئۇ قەرارانەى كە دەرچوۋە لە محكەمەى تەمىيزە تەسدىقىيان نەكىردوۋە، لەبەر ئەوۋە ئىمە صىغەى ماددەكەمان بەو شىۋەيە نووسىوۋە، سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەوۋەى من بە بىرم بىئتن خەلگىك بەو قەرارە حوكم دراۋە، فەرموو كاك رەشاد.

بەرپىز رىشاد احمد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

دەكرىت بىپارەكە بە ئەسەر رەجەى بىت، ھەتا ئەوانەى كە حوكم نەدراۋن و تەنفىز نەكراۋە بىيانگىرئەوۋە، بىپارەكە بە ئەسەرى رەجەى دەر بىچىئتن.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك سالم فەرموو.

بەرپىز سالم محمد على:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

تەئىدى كاك رەشاد دەكەم بە ئەسەرى رەجەى بىتتن تا شمولى ھەموۋان بىكاتن، زۆر سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك سەردار فەرموو.

بەرپىز سردار صباح بوزو ھىركى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

تەئىدى برادەران دەكەم، من پىم وايە برگەكانى ئەم ياسايانە ئەوانەش بگرىتەو، كە ھوكمى بنپرىش دەرچوو، يەئنى دەرەجەى قەتەئىشى ھەبوو، تەنھا ئەوانەى نەگرتۆتەو كە تەنفىز نەكراو، سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك عومەر فەرموو.

بەرپىز عمر عبدالرحمن على:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

من پىم وايە ئەو رەئىەى كە جەنابى كاك شىروان باسى لەسەر كرد، بەنىسبەت ئەو ھوكمانەى كە موكتەسەب دەرەجەى قەتەى بن، ياخود موكتەسەب دەرەجەى قەتەى نەبن، بەلام ھوكمى تيا دەرچووو چۆتە تەمبىز، ئەو بە ئەسەرى رەجەى ھىچ قانونىكى جىنائى ناگەرپتەو، بەلام دەرگىت بە مەشروعىكى جىاواز باسى لەسەر بگرىت، ياخود تەلەبى ئىعادەى موھاكەمەيان بۇ بگرىتەو لەو محكەمەى كە ھوكمەكەى تيا دەرچوو، سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك عەونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

لە قەوانىنى جەزائى ئەسەرى رەجەى نىيە، (الا اذا كان في صالح المتهم)، لىرە ئەگەر ھەبىت قەرارەكە دەرەجەىت كە ھوكمى ئىعادەمە، ماناى وايە لە بەرژەوئەندى تاوانبارە.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دەمەوئەت لە لىژنەى قانونى پرسىارىك بگەم، ناكرىت فەقەرەيەك ئىزافە بگەين بلىين ئەوانەى بەو قەراراتانەى مەجلىسى قىادەى سەورە ھوكمى ئىعادەم دراون، ئىعادەى نەزەر بگرىتەو بەپىي ئەو ئىلغاي ئىمە.

بەرپىز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئىعادەى موھاكەمە شەرت و شورتى خۆى ھەيە، ئەگەر ئەو شەرت و شورتانە موتەوھفەر نەبىتن، ئىعادەى موھاكەمە ناكرىتەو.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئىعادەى نەزەر، نەك ئىعادەى موھاكەمە.

بەرپۇز عونى كمال سعيد بزاز:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئىعادەدى نەزەر ناكرىت، دەپىت قانونىكى خاص ھەبىت، بەلام دەتوانىن لىرە برگەيەكى ئىزافە بگەين لەسەر ئەو ماددەيە بلينين (يشمل احكام هذا القانون، او يستفيد من احكام هذا القانون المحكومون الذين صدرت عليهم عقوبة الاعدام والغير المنفذة)، بەو حالته دەپىت.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

فەرموو كاك ئارىز.

بەرپۇز ئارىز عبدالله احمد:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

پرسىيارىكم ھەيە، ئىمە ياساى لىبوردىنى گشتىمان ھەيە، ئايا ئەو ناكرىت وەكو بەندىك لە ياساى لىبوردىنى گشتى چارەسەر بگەين.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەو عىلاقەى نىيە، كاك باپىر فەرموو.

بەرپۇز باپىر كاملا سليمان:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

دەكرىت لە سەلاحيەتى سەرۋكايەتى ھەرىمەو موعالجه بكرىت.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك كەرىم فەرموو.

بەرپۇز كرىم بحرى عبدالله:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

من له گەل ئەو دەتوانىن لە رىگاي ئىعادەى موحاكمە، لە موحاكمە ئەو كاتى دەتوانىن (قانون اصلح للمتهم) تەتبيق بكرىتن، كە ئىعادەى موحاكمە دەكرىتەو، محكمە دەكرىتن، محكمەى موختەس.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

عەفوم بگە كاك شىروان، يەك لە شروتى ئىعادەى موحاكمە دەئىت (اذا كان الحكم مبنياً على حكم نقیضة او الغية بعد ذلك بطرق مقررّة قانونية)، ئىمە ئىستا ئىلغاي دەكەين (اذا كان الحكم مبنياً على حكم نقض او الغية بعد ذلك بطرق مقررّة قانونية)، ئەو تەرىقەيەكى قانونىيە بۇ ئىلغا نازانم.

بەرپۇز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

لەوئەتى پەرلەمان دامەزراوہ تاكو ئىستا يەك قەرار وەرنەگىراوہ بە ھەئوہشاندىنى قەراراتى موحاكم، چونكە قەراراتى موحاكم قودسىەتى خۇى ھەيەو، لە ژىر چەترى ئىستىقلالىيەتى قەزا دەرجووہ، ھەر تەدەخوليك

له قهراراتى موحاكم بېت، ده بېت جانبي سولتاتى قهزائى ئاگادارى بېت، ئەو مەسەلەيە دە بېت بە تەنسيق و دىراسە بېت، بەراستى يەئنى ئەو زۆر سەھل نىيە، زۆر سوپاس.

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن:

كاك شىروان من لىرە نالىم قەرارەكە ئىلغا دەكەين، ئىمە رەئىەك دەدەين محكەمەكە خۇى جى بەجىي ئەو رەئىە دەكات، ئەو شروتى داناو، تۆ دەلېت (يشمل) ئەوانە، دوايى محكەمەكە قەرار دەدات، تۆ لە جىياتى ئەوان قەرار نادەيت، ھەر دە بېت محكەمەكە قەرار بدات، بەلام ئەگەر نەصيەك ھەبىتت بلىت ئەوانەى كە حوكمى ئىعدام دراون ئەو قەرارە شموليان دەكاتن شتىكى ئاوا، ئەو ھى حوكمى ئىعدام دراون شمولى قەرارى ئىلغاي ئىمە دەكاتن، با صىغەكە ئىنجا سەرۆكى ھەرپم دەسلەتتى خۇى بەكار دەھىتت، حوكمى ئىعدام دەكاتە موئەبەد، بەو ھى دە بېتت محكەمەى تەمىيز ھىن دەكات، كاك عەونى.

بەرپز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن.

ئىمە تەئكىد مان کرد لە محكەمەى تەمىيز، پېش تەو حىدى محكەمەى تەمىيز و پاش تەو حىدى محكەمەى تەمىيز، ئەو قەراراتانەى لە موحاكىمى جىنايات دەرچووہ راگراوہ ھىچ تەماشايان نەکردووہ، بۇيە ئەو پروزەيە وا بە عەجەلە پېشنيار كرا، ئىمە پېشكەشى پەرلەمانى بکەين، ھەتا ئىستىفادەى لى بکەين و، ھەتا قەرارەكانى كە لە پېشيتيان تەتبىقى بکەن لەسەرى بەو قانونە.

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن:

ئەگەر لەو قسەيەى كە جەنابت دەلېى موئەئەكىدى، ماناى وايە ماددەى سى ھەموويان دەگريتەوہ ھىچ پىويست بە ئىزافە ناكات، ئەگەر دەرەجەى قەتەى وەرنەگرتبىت، دەرەجەى باتى وەرنەگرتبىت، پېشنيارىك ھەيە ئەگەر ئەو قسەيەى كاك عەونى واقىعيەن وابىت، ئەو ھەموويان دەگريتەوہ، ئەگەر واش نەبوو، ئەو ئەو وەختى ئىمە دەتوانين نووسراويك بنووسين، يان لىرە موعالەجەى بکەين، يان داوا لە سەرۆكى ھەرپم بکەين دەسلەتتى خۇى بەكار بەھىتت، لەبەر رۇشنايى ئەو بېريارەى ئىمە بۇ تەحويلى قەرارى ئىعدام بۇ مەئەبەد، ئەو ھى پى باشترە، ئەگەر خالى نىزامتان نىيە، فەرموو.

بەرپز رشاد احمد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن.

ئەو بېريارەى ئىمە تەصديق دەكرىت لەلايەن سەرۆكى ھەرپمەوہ، زىمنەن موافەقەتى ئەو دەكات.

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن:

ئەو مەوزوعىكى ترە، كاك سەردار فەرموو.

بەرپز سردار صباح بوزو ھرکى:

بەرپز سەرۆكى ئەنجومەن.

من پېشنيارىك ھەيە، تەبىعى ئىمەى پەرلەمان ناتوانين قانونىك دابنىين لەسەر قسەيەك، جەنابت دەلېى لەوانەيە وابىت، لەوانەيە وا نەبىت، ئەو قانونە دە بېتت وازىح بېت، من پېشنيار دەكەم ئەو ماددەيە

بگۆردریت و بهو صیغهیه بنووسریت (تسری احکام هذا القانون على كل المحكومين الذين لم تنفذ العقوبة بحقهم والتي حددتها القرار الملغي طبقاً لهذا القانون)، بهو صیغهیهش قهراى باتى وهرگرتوووه دهیگریتتهوه (المحكومين بالاعدام).

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک عهونى جارىکی تر بیخوینهوه.

بهپیز عونى کمال سعید بزاز:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

پیشنیارهکهى کاک سهردار زۆر له جیى خویهتى، دهتوانین ههر ئیزافهى لهسهه ماددهى سى بکهین، بهو شیوهیه دهبیئت (تسری احکام هذا القانون على القضايا والدعاوى التي في مرحلة التحقيق او المحاكمة او التي صدرت فيها قرار نهائي لم يكتسب درجة البتات كما يسري على المحكومين بالاعدام الذين لم ينفذ بحقهم الاحكام الصادرة من محاكم كردستان).

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک شیروان فهرموو.

بهپیز شیروان ناصح حیدری:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

تهخفیزی عقوبه نییه له ئیعدامهوه بو ئهوه مهشمول بیئت بهو دوو قهراوه بهراستی، ئهوه راگرتنى دوو قهراوه، ئهوه مهشروع ههچ فهقههیهکی تیدا نییه، که چارهسههرى ئهوه مهشروع بکاتن، ئیمه ئیستا بیین له راگرتنى قهراویکی فهقههیهکی تر زیاد بکهین، که ئهوه مومکینه له قانونی عهفو جیى بییتهوه، بهلام لییه ههر جیى نابیتهوه، زۆر سوپاس.

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک عومهه فهرموو.

بهپیز عمر عبدالرحمن علی:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

ئهو تهوزیجهى که کاک شیروان باسى لهسهه کرد زۆر زۆر تهواوه، چونکه ئهو حوکمانه حوکمیکی حوجتهن (بما فصلت فيه) به گویرهى قانون، قهراویکی قهزاییه، ئهم راگرتنهش راگرتنى نهصیکه که وهختى خوی عقوبهکهى موشهدهد بووه، جیگای ئهو عهفو تهخفیزه تیا نییه به ههچ شیوهیهک، نیلا نهگهر به مهشروعیکی تایبهتی له پههلهمانهوه دههچیتتهوه، بلیت نهوانهى که مهشمولن به وهستاندنهوهى ئهو برپاره عقوبهکانیان ئهوها دابهزی بهم شیوهیهى خوارهوه، سوپاس.

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

ئهو رهئییهکی مهعقول کاک فهرسهت دای با خوی تهوزیجهکهى بکات.

بەرپز فرست احمد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئیمە پرۆژەى قانونى عەفومان ھەيە، دەتوانين ماددەيەك لەوى ئيزافە بکەين، بليين ھەر ھوکميک دەرچوو بئيت لە محکەمە بە ئيعدام بە موجيبي قەرارى مەجليسى قيادەى سەورە، ئەو ھەردوو قەرارانە ھوکمە لە ئيعدام ببئتە مۆئەبەد، ئەو قەزىيەکە ھەل بوو.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

باشە کەواتە، خالى نيزام بئيت.

بەرپز ئارپز عبدالله احمد:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسيارىک دەکەم، من ئەو پيشنيارەم کرد نەبوو، بەلام ئيستا پيشنيارى کاک فەرسەت دەبئتن، يەعنى ئەو جانيبە قانونيەکەى چۆنە؟

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

پيشنيارى چيت کرد.

بەرپز ئارپز عبدالله احمد:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

گوتەم پرۆژەى ياساى ليبوردمان ھەيە، لەو پرۆژەيە برگەيەك ئيزافە دەکەين، کە ھەلى ئەو کيشەيەمان بۆ بکات، کە ئيستا ليرە موناقتەشەى لەسەرە، جەنابت گوتت نابئت، ئيستا کاک فەرسەت گوتى دەبئت.

بەرپز فرست احمد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

با وەلامت بەدەمەو، تۆ مەوزوعەکەت تەرح کرد، بەس نەسەکەت تەرح نەکرد، ئەو وەختەش ئيمە فيکرەيەکمان نەبوو لەسەر ئەو ماددەيە بەراستى.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

جارى ئەو لەن تۆ پيشنيارىکت کرد، پيشنيارەکە سياسيانەو عاتيفيانە بوو، ئەو پيويستى بە قانونى ھەيە، تا ئەو قانونە د ەرنەچئت، ئەو قەرارە دەرئەچئت، ئەو پيشنيارە لەوى ناکرئت، دەبئت ئەو دەرئەچئت و ئيقرار بکرئت و صادريش بئت، ئەو وەختى پيشنيار دەکرئت، فەرموو کاک عەونى.

بەرپز عونى کمال سعيد بزاز:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە رەئى من پيشنيارى کاک سەردار ھەرىکى زۆر لە جيى خۆيەتى، ماددە سى موعالەجەى وەزەکە دەکات، ئەو ھەش ئيزافە بکرئت لەسەرى ھەموو مەشاکیلەکان ھەل دەبئت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك سەردار فەرموو.

بەرپىز سەردار صباح بوزو ھەركى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەو پېشنىيارە جەنابى سكرتېر، مەن پېمە واپە لەو قەرارە ئىستىفادە ناكەن، لەبەر ئەوھى عقوبەى دزى بەپىيى ماددەكانى لە قانونى عقوبات ھاتوو، ھەكو كاك شېروان باسى كرد لە دە سال تا مۇئەبەدە، كەچى ئەو پېشنىيارەى كاك فەرسەت دەئىت تەنھا لە ئىعدام بىكرىتە مۇئەبەد، خۇي ئەگەر ئىستىفادەى لى بىكەن، لەوانەپە بىكرىتە دە سال، يان فەترەپەك، ئەوھە يەك.

دوو/ كاك شېروان باسى ئەوھى دەكات، كە ئىمە ناتوانىن لىرە پېشنىيارى دىكە تەقدىم بىكەن، ئىمە لىرە قەرارىكمان دەرگىدوو، قانونىكمان دەرگىدوو، دەپىت پېشانى بەدەن تەنقىزەكەى چۇنە، زۇر تەبىئەپە، لەسەر قسەكەى كاك عومەر دەئىت پىرۇژەكى تر تەقدىم بىكەن، ئەمە ئەسلەن ئەو پىرۇژەپە تاپەتمەندە بەو مەزۇوعە، بە پىووستى نابىنم كە پىرۇژەپەكى تر تەقدىم بىكرىت لەسەر ھەمان بابەت، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دكتۇرە رۇزان فەرموو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەپى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

سەبارەت بەو بىرپارانەى كە لە لاپەن دادگا دەدرىت، بە ھىچ شىوھەپەك ئىمە ناتوانىن بىرپارىك دەربىكەن، كە ئەو بىرپارانەى دەرەجەى قەتەيان ھەرگىتوو، ئىمە ناتوانىن ھەلىبۇھ شىنەنەو، يەئنى لەگەل ئەوھى نىمە (لەم تەنقىزە عقوبە الاعدام)، چۇنكە سزىپەكە كە دەدرىتن لە لاپەن دادگا بىرپارى لەسەر دەدرىت راستەوخۇ جى بەجى ناكىت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئىمە دەتوانىن ھەلىبۇھ شىنەنەو، كاك رەمەزان.

بەرپىز د. رمضان عبدالرحمن محمد رضا:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەم ھوكمانەى كە دراون لەسەر ئەساسى زىروفىكى نائاساپى دراون، مەفرۇز بوو دادگاكانى كوردستان دواى تىپەر بوونى ئەو دە سالە و دواى جىا بوونەوھ لە رۇپىم بە زىروفى ئىستىسائى مامەلە لەگەل تاوانباران نەكرداپە، باس لە ئىستىقلاپەتى قەزا دەكرىت، كام ئىستىقلاپەت تۇ دواى پازدە سال بە زىروفى ئىستىسائى ئىش بىكەپت كە زىروفەكە نەماو، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دەبواپە پەرلەمان زووتر ئەوھى ئىلغا بىكاتن، بەلام كە ئىلغا نەكاتن، دادگا ناتوانىت لە خۇپەوھ ئىلغى بىكات، كاك باپىر فەرموو.

بەرپىز باپىر كاملا سلىمان:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەۋەدى ياساى لىبوردن ناىگرىتەۋە، لەبەر ئەۋەدى دەلىت بە دزى و ناپاكى ناىانگرىتەۋە، كەۋاتە لە ياساى لىبوردن دەبىت ئەۋ خالەيان لابیەيت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك شىروان فەرموو.

بەرپىز شىروان ناصح حىدرى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

لە رووى قانونىيەۋە لەگەلى نىمە، بۇ؟ ئىمە ھەلەيەكى گەۋرە دەكەين، ئەگەر ئەۋانە ئىعدام نەيانگرىتەۋە، چۈنكى ئەگەر ئىعدام نەيانگرىتە، تۆچ ھوكمىيان دەدەيت، ھەيە دە سالى مۇستەھقە، ھەيە پىنج سالى مۇستەھقە، ھەيە پازدە سالى مۇستەھقە، چۆن تەكىفى ۋەزى قانونى ئەۋانە دەكەيت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك كەرىم فەرموو.

بەرپىز كرىم بحرى عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەۋ پەرنسىپەى كە قانونى جەزائى ئەسەرى رەجى نىيە، ئىستىسناى ھەيە، ئىستىسنائەكەش بە نەصىكى قانونى، ئىستاش ئىمە لىرە نەصىكى قانونى بۇ دادەنلىن، ئەۋ بىرپارەى پەرلەمان دەتوانىت ئەسەرىكى رەجى ھەبىت لەسەر ئەۋ ھوكمانەى كە پىش ئىستا دراۋە، جەسامەتى جەرىمە ھوكمەكەى ئىعدامە دەبىتە مۇئەبەد، سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

فەرموو كاك عەۋنى.

بەرپىز عۋنى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

من كە ئەندامى دادگای تەمىز بووم لە سلىمانى كىشەى وامان نەبوۋە، مەھاكى ئەۋى بە قەرارىكى رىئاسەى ھەرىم عقوبەى ئىعداميان ئىلغا كىردوۋە، با زياتر مەعلوماتتان بدەمى، بەلام لىرە لە ھەولپىر ئەۋ قەرارە سارىە، ھاكى ھەولپىرىش ئەۋ كىشانەى كە ھوكمى ئىعدامى لەسەر دەرچوۋە، ئىستا لەبەردەمى دادگای تەمىزە، پاش تەۋھىد تەماشايان نەكردوۋە، ئەۋان بۇيە تەئكىدى ئەۋە دەكەن كە بىرپارىك لە پەرلەمان دەرېچىت، دەتوانن قەزىەكە بە ئاسانى ھەسەم بىكەن.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك غەفور فەرموو.

بەرپىز غفور طاھر سەئىد مەخمورى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

دىيارە گەفتوگۆي ئىمە لەسەر ئەوھىيە، كە ئىمە ئەو دوو بېرپارە رابگىرىن، كە ئەو دوو بېرپارە ئەنجومەنى شۇرپى ھەلۆھشاوھى عىراقمان راگرت ئۆتۆماتىكىيەن دەگەرپىنەوھ سەر قانونى عقوباتى عىراقى و، ئەوانەى ھەر جەرىمەيەكەيان كىردوھ، بەپىي ئەو قانونى عقوباتى عىراقىيە سزاي خۇيان وھردەگىرن و لەوئوھ مەھكەمە بېرپارى خۇي دەداتن، دەگەرپىنەوھ ھالەتى ئاسايى خۇي، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

فەرمو كاك جەمال.

بەرپىز جەمال مەھمەد قاسم:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

پى دەجىت ھەندىك لە برادەران، كە دىتە سەر قەرارات و قەراراتى مەھكەمە زۇر بە تەسكى بىرى لى دەكەنەوھ، ھەدەفى ئىمە پاراستى زىانى مەرفىكە، مەرفىكە ھەقى ئەوھى ھەيە ئەگەر قەرارىكى ناياسايى دەرجو بىت لە لايەن ھەر مەھكەمەيەكەوھ، ھەتا ئەگەر مەھكەمەى تەمىزىش موافەقەى لەسەر كىرد بىت، تەعن لەو قەرارە بىرپىت بۇ پاراستى زىانى ئەوھ، ئىمە ھەموومان قەناعەتەمان وايە ئەو ياسايەى كە دەرجوھ ياسايەكى دروست نەبووھ، دووھم/ ھەتا ئەگەر سەيرى بىكەيت تەنھا بۇ زوروفىكى ھەرب دانراوھو شتىكى زۇر شاز و نا ياسايى بووھ، ئىمە كە ئىمە قەناعەتەمان وايە، ھەقە سوور بىن لەسەر ئەوھو ھەقە قەرارىك دەرىكەين، ئەو تىبىنپانەى كاك سەردار و برادەرانى لىژنەى ياسايى كە لەوئى دانىشتوون تەبەنى دەكەن، دەبىت ئىمە چارەسەرى ئەوھ بىكەين و رىگە نەگىرن لەوھى چى بۇ ئەو خەلكە دەكەين، كاكە كە قەرارەكەى لەسەر لا دەبەين ئۆتۆماتىكىيەن دەگەرپىتەوھ بۇ مەھكەمە، كە گەراپەوھ بۇ مەھكەمە، ئەوسا مەھكەمە قەرارىك دەدات بۇ ھەر كەسىك زوروفەكەى چۆن بووھو قەرارەكە چى بىرپىت بەنىسبەتى، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك خورشىد ئەگەر ئىجازەم بەدەيت زۇرمان موناقتەشە كىرد، فەرمو كاك خورشىد.

بەرپىز خورشىد سەلىم شىرە:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەو قەرارەى كە دامان دوو قەرارە بۇ لىبىردنى ئەو قەرارەى مەجلىسى قىيادە سەورەى ھەلۆھشاوھ، كورت و موختەسەر مەن 100% تەئىدى كاك فەرسەت دەكەم، كىشەى مەھكوم بە ئىعدام و ئەوانە لە قەرارى لىبوردن جىيى بۇ بىكەنەوھ، سوپاس.